

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Волинського національного
університету імені Лесі Українки

А. В. Цьось
2024 р.

Розглянуто на засіданні Вченої ради ВНУ
Протокол № 14 від «23» жовтня 2024р

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

м. Луцьк
2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

1.1. **Положення про інституційний репозитарій** ВНУ імені Лесі Українки (далі – Репозитарій) визначає назву, місію, структуру, поняття, політики, призначення, завдання та регламентує основні засади організації і управління репозитарієм університету.

1.2. Повна офіційна назва:

- українською мовою – **Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки;**

- англійською мовою – **Electronic Volyn National University Institutional Repository;**

- скорочена назва Інституційного репозитарію як українською, так і англійською мовою – **EVNUIR;**

- Адреса EVNUIR: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>

1.3. **Інституційний репозитарій ВНУ імені Лесі Українки** накопичує і зберігає електронні публікації та електронні версії друкованих документів (творів) створених працівниками та студентами ВНУ імені Лесі Українки (далі – Університету), а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ в мережі Інтернет.

1.4. **Основні терміни:**

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належить виключне право щодо твору, відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» чи Договору приєднання.

Відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволено правовласниками всім бажаючим без обмежень та у будь-який час.

Депозитор – особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.

Договір приєднання (далі – Договір) – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропоновувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Інституційний репозитарій (*institutional repositories*) – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

Колекція – систематизоване зібрання творів, що мають науковий, художній, історичний інтерес.

Навчальне видання – видання, що містить систематизовані відомості наукового чи прикладного характеру, викладені в зручній для вивчення та викладання формі; офіційно затверджене як таке.

Наукове видання – видання, що містить результати теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені історичні документи, першо- чи передруки пам'яток культури, науки, літератури та мистецтва, доповнені, як правило, науковими примітками, коментарями, атрибуцією текстів.

Препринт (*pre-print*) – підготовлений до публікації матеріал.

Постпринт (*post-print*) – документ, що пройшов редакторську правку, процедуру реферування і офіційно опублікований.

Самоархівування (self-archiving) – розміщення авторами (депозиторами) електронних версій своїх наукових праць в загальнодоступних архівах електронних документів.

Спільнота EVNUIR

- Зареєстрований для участі в **EVNUIR** науковий підрозділ ВНУ, як то, факультет, кафедра, центр, інститут чи інша наукова група або особа, що займається науковою роботою, результати якої публікуються;
- Будь-який науковий департамент, програма, дослідницький центр, інститут і т.д. університету має право брати участь в **EVNUIR** як "спільнота";
- Кожна така спільнота може призначати координатора, який працюватиме з бібліотекою для підтримки **EVNUIR**.

Твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків:

- письмові твори наукового, технічного чи іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);
- виступи, лекції, промови та інші твори;
- аналітичні огляди, звіти, презентації;
- аудіовізуальні твори;
- фотографічні твори;
- бази даних (компіляція даних), комп'ютерні програми, інші твори, представлені в електронній формі, яку може зчитувати комп'ютер.

1.5. Репозитарій формується та функціонує у відповідності до наступних документів:

- Положення про Інституційний репозитарій ВНУ імені Лесі Українки;
- Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»;
- Інших нормативних документів, що регулюють питання авторського та інформаційного права.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗАВДАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕПОЗИТАРІЮ

2.1. **Основне призначення EVNUIR** – накопичення, систематизація, зберігання інтелектуальних матеріалів університетської спільноти та інших осіб, а також поширення цих матеріалів у цифровому вигляді засобами Інтернет-технологій у середовищі світового науково-освітнього співтовариства.

2.2. **Завдання EVNUIR:**

- Забезпечення постійного та довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів праць науковців університету;
- Популяризація здобутків вчених університету;
- Сприяння зростанню рейтингу університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі, підвищення цитованості наукових публікацій працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки.
- Надання вільного доступу до праць через світові глобальні мережі.

2.3. **Основні характеристики інституційного репозитарію:**

- функціонує на базі програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом Dspace, розробки Масачусетського технологічного університету, що підтримує протокол обміну даними OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) дозволяючи тим самим інтегрувати Репозитарій у міжнародні реєстри та пошукові системи;

- EVNUIR – веб-орієнтована, кумулятивна база даних цифрових копій та електронних публікацій, призначена для постійного поповнення, зберігання і надання доступу на довготривалій основі;
- система, що дозволяє розміщувати матеріали особам після реєстрації згідно чинних нормативних документів та підтверджує факт, авторство і дату розміщення матеріалів;
- система, що надає вільний безкоштовний повнотекстовий доступ до матеріалів, а також можливості пошуку та ієрархічного перегляду за фондами, колекціями, авторами, назвами, ключовими словами, датами публікації тощо.

3. УПРАВЛІННЯ ТА ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА РЕПОЗИТАРІЮ

- 3.1. Загальне організаційне управління та методичну підтримку функціонування Репозитарію здійснює Бібліотека.
- 3.2. Функції адміністратора Репозитарію покладаються на завідувача відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.
- 3.3. Усі суперечливі питання щодо включення чи вилучення документів із Репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи тощо, вирішуються спільно з керівниками університету відповідного напрямку.
- 3.4. Технічну та програмну підтримку, збереження метаданих і файлів забезпечує Інформаційно-обчислювальний центр університету.

4. СТРУКТУРА РЕПОЗИТАРІЮ

- 4.1. Репозитарій EVNUIR є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура кореневого каталогу репозитарію складається із фондів спільнот.
- 4.2. Основні фонди кореневого каталогу EVNUIR наступні:
 - фонди факультетів та підрозділів Університету;
 - наукові видання ВНУ;
 - анотовані звіти науково-дослідних тем;
 - матеріали наукових конференцій;
 - наукові роботи студентів та аспірантів;
 - дисертації та автореферати дисертацій, захищених у ВНУ;
 - дисертації та автореферати дисертацій;
 - кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти.
 За необхідності можуть створюватись інші спільноти (фонди) та колекції
- 4.3. Спільнота «**Фонди факультетів та підрозділів Університету**» має колекції:
 - Наукові роботи;
 - Навчально-методичні матеріали.
- 4.4. **Фонди репозитарію** містять такі типи видань:
 - статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали науково-практичних конференцій, семінарів (препринти або постпринти), тощо;
 - наукові роботи студентів;
 - анотовані звіти науково-дослідних тем;
 - дисертації та автореферати дисертацій;
 - інші документи наукового, освітнього чи методичного призначення за бажанням авторів.
- 4.5. Публікації, здійснені науковцями в інших видавництвах, розміщуються в репозитарії за умови відсутності заборони на їх розміщення з боку видавництва.
- 4.6. Хронологічні рамки для документів, що передаються до репозитарію, не встановлюються.

5. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДАНИХ ТА РОЗМІЩЕННЯ ПУБЛІКАЦІЙ В EVNUIR

- 5.1. В EVNUIR розміщуються електронні публікації чи електронні версії друкованих публікацій (постпринти) або рецензовані матеріали (препринти).
- 5.2. Розміщення документів проводиться методом самоархівування із дотриманням вимог до підготовки та розміщення наукових публікацій.
- 5.3. Для отримання можливості самоархівування автори мають зареєструватись та отримати відповідні права для роботи.
- 5.4. Адміністратор репозитарію здійснює реєстрацію авторів, надаючи їм права депозитора. Депозитором може бути як автор так і уповноважений працівник бібліотеки чи спільноти.
- 5.5. Автор надає до репозитарію електронну версію роботи у форматі, що читається машиною. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Проте, у кожному з видів рекомендуються наступні формати:

Формати, рекомендовані для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF з розпізнаванням (з текстовим шаром)	pdf
Таблиці	Microsoft Excel , Adobe PDF з розпізнаванням (з текстовим шаром)	xls/xlsx, pdf
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Презентація	Microsoft Powerpoint, Adobe PDF з розпізнаванням (з текстовим шаром)	ppt/pptx, pdf
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe
Аудіо	WAV, MP3	mav, mp3

- 5.6. Неопубліковані роботи аспірантів та здобувачів освіти розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника.
- 5.7. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти розміщуються у відповідні зібрання призначеними відповідальними особами.
- 5.8. Контроль версій.
- Документи, розміщені в Репозитарії, змінювати не дозволяється.
 - За вимогою автора в оригінальний запис може включатися список помилок.
 - За необхідності, в Репозитарії може бути розміщено поновлену версію. Попередня версія може вилучатися із публічного доступу, а оригінальний URL відкритого документа буде пов'язано із останньою версією.
- 5.9. Матеріал може бути відкликаний з репозитарію автором, університетом чи в правовому порядку. Всі запити на відклик мають проходити через адміністратора репозитарію.
- 5.10. Кожен електронний документ розміщується в відповідному фонді EVNUIR.
- 5.11. Вичерпний перелік типів документів, обов'язкових для розміщення в Репозитарії та політику щодо Відкритого доступу університету, формує та затверджує Вчена рада університету.
- 5.12. Порядок дій при роботі в інституційному репозитарії визначається інструкціями: "Реєстрація користувача та розміщення матеріалів в EVNUIR", " Розміщення кваліфікаційних робіт в Інституційному репозитарії ВНУ ім. Лесі Українки" (Додатки 1 та 2)

6. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

6.1. Автор добровільно приймає рішення про представлення власного твору у відкритому доступі, підтверджуючи це у Авторському договорі про передачу невиключних прав на використання твору (далі - Договір) в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Розміщуючи свій Твір в EVNUIR Автор приймає умови цього Договору (Договір про приєднання див. Додаток 3).

6.3. Твір не може бути розміщений в EVNUIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення, містить інформацію, що охороняється державою.

6.4. У випадку, коли Твір створено у співавторстві, кожний із співавторів приймає умови цього Договору, розміщуючи такий твір в EVNUIR.

6.5. Підписуючи Договір Автор передає Університету на безоплатній основі невиключні права на використання Твору:

- на внесення Твору у базу даних EVNUIR;
- на використання Твору без одержання прибутку;
- на відтворення Твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову), не змінюючи його змісту;

- на виготовлення електронних копій Твору для постійного архівного зберігання;
- на виготовлення електронних копій Твору для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій Твору для відкритого доступу в мережі Internet.

6.6. У Договорі Автор підтверджує, що він не порушує прав третіх осіб (інших авторів чи видавництв).

6.7. Автор зобов'язаний підтвердити, що на момент розміщення Твору в EVNUIR:

- лише йому належать виключні майнові права на Твір, що розміщується;
- майнові права на Твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);
- майнові права на Твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.8. Автор несе відповідальність перед третіми особами, що заявили свої права на Твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на Твір.

6.9. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання Твору третім особам.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

7.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР
про передачу невиключних прав на використання твору

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР (далі ДОГОВІР) є договором приєднання, укладений між _____ (далі АВТОРОМ) і Волинським національним університетом імені Лесі Українки (далі УНІВЕРСИТЕТ), (далі – СТОРОНИ).

2. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. Репозитарій відкритого доступу eVNUIR - ресурс відкритого доступу, розміщений на сервері УНІВЕРСИТЕТУ в мережі Інтернет.

2.2. Розміщуючи свій Твір в eVNUIR АВТОР приймає умови цього ДОГОВОРУ.

2.3. Твір не може бути розміщений у репозитарії відкритого доступу eVNUIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення. У випадку, коли Твір створено у співавторстві, розміщуючи такий Твір в eVNUIR кожний із співавторів приймає умови цього ДОГОВОРУ.

2.4. За цим ДОГОВОРОМ АВТОР передає УНІВЕРСИТЕТУ на безоплатній основі невиключні права на використання Твору на весь строк дії авторського права починаючи з моменту розміщення Твору в репозитарії відкритого доступу eVNUIR, а саме:

- на використання Твору без одержання прибутку;
- на відтворення Твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову);
- на виготовлення електронних копій Твору для постійного архівного зберігання;
- на виготовлення електронних копій Твору для некомерційного розповсюдження;
- на внесення Твору у базу даних eVNUIR;
- на надання електронних копій Твору в доступі в мережі Internet.

2.5. АВТОР гарантує, що у Творі не використовувалися твори, авторські права на які належать третім особам. АВТОР (співавтор) гарантує, що на момент розміщення Твору в eVNUIR:

- лише йому належать виключні майнові права на Твір, що розміщується,
- майнові права на Твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено),
- майнові права на Твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

3.1. АВТОР несе відповідальність згідно з чинним законодавством перед третіми особами, що заявили свої права на Твір, відшкодовує УНІВЕРСИТЕТУ всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на Твір.

3.2. СТОРОНИ несуть відповідальність за неналежне виконання чи невиконання умов цього Договору згідно з чинним законодавством.

3.3. АВТОР зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання Твору третім особам.

4. УМОВИ РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ

4.1. Цей ДОГОВІР може бути розірваний на вимогу АВТОРА, якщо він позбавляється майнових прав на Твір, які мав на момент розміщення Твору у репозитарії відкритого доступу, а також якщо Договір містить інші умови, обтяжливі для АВТОРА. Усі спори, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору, вирішуються шляхом переговорів, а у випадку недосягнення згоди - в суді відповідно до чинного законодавства України.

Автор	Університет
ПІП	
Адреса	
Дата	
Підпис	